

SOTE –UUDISTUS, LAPIN SAIRAANHOITOPIIRIN ALUE ASIAKASPROSESSITYÖ

SAIRAUKSIEN EHKÄISY JA HOITO

PUHEENJOHTAJA:

MATTILA JUKKA, JOHTAJAYLILÄÄKÄRI/ LSHP

KOORDINAATTORIT:

ANTTILA KAISU, SUUNNITTELIJA/ KEHITTÄMINEN, LSHP

NISKALA HELI, PROJEKTISUUNNITTELIJA/ KEHITTÄMINEN, LSHP

SOTE PERSONAL TRAINER

SOTE PERSONAL TRAINER

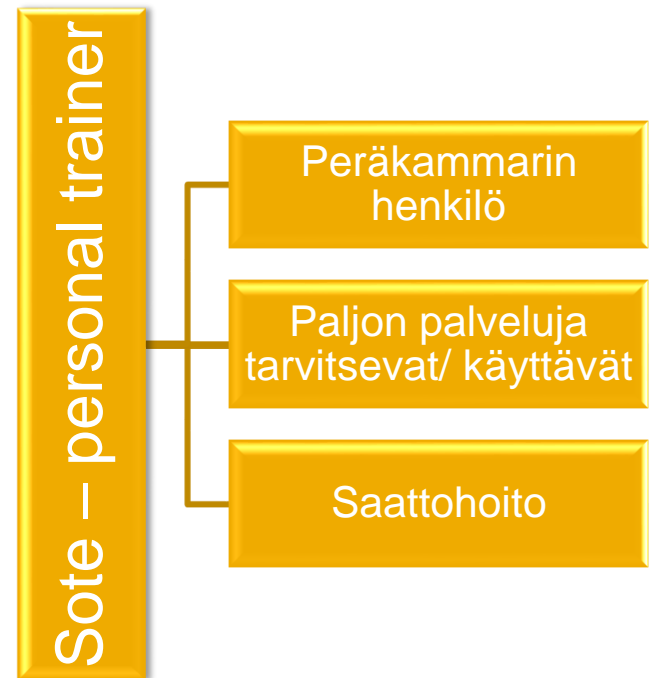
Työntekijä, johon voi ottaa yhteyttä, jolle voidaan ohjata, mutta joka myös voi tehdä etsivää työtä ja hakea hänestä hyötyviä ihmisiä.

Tarkoituksena on löytää palveluiden suurkäyttäjistä tai palveluiden ulkopuolelta jääneistä ihmisistä, joiden elämänhallintaa pitäisi pystyä tukemaan mahdollistamalla ja kannustamalla, sosiaalistamalla ja yhteisöllistämällä, muttei hoitamalla tai kuntouttamalla.

Sote personal trainer osaa tarvittaessa ohjata myös palveluihin, mutta oleellista on, että pystytään esimerkiksi neljän puolenpäivän rakenteistetulla ihmisen tapaamisella hoksaamaan ja tukemaan asioita, joilla asiakas saa paremmin elämästään kiinni (tai pärjäisi paremmin).

Sote personal trainer hyödyntää vertaistukea ja yhteisöjä, järjestöjä ja kansalaistoimintaa ja peruselämän ratkaisuja ja pukkaa eteenpäin, mutta ohjaa palvelujärjestelmän syövereihin vain rajatusti niissä asioissa mitkä oikeasti hyödyntää pärjäämistä ja hyvinvointia.

Sote personal trainer on myös paitsi elämän asiantuntija, myös kulttuurin asiantuntija.

SOTE PERSONAL TRAINER

Pääkohderyhmät:

- ✓ **Paljon palveluja tarvitsevat/ käyttävät (esim. seurantaa vaativia perussairauksia ~ DM, krooninen kipu, valtimosairaudet ja ns. ”moniongelmaiset asiakkaat”)**
 - Oulussa tehdyn Nordic Healthcare Groupin mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden kustannukset kasautuivat pienelle osalle kuntalaisia. 10 % oululaisista kerrytti 81 % kokonaiskustannuksista. (Oulun kaupunki 2014) Pakkalan mukaan (2013) neljännes turkulaisista aiheutti 70 % kustannuksista, joilla oli useita eri sairausdiagnooseja ja yli 20 terveydenhuollon kontaktia vuodessa. Holmberg-Marttilan, Jääskeläisen, Niskasen & Mattilan (2003) mukaan Tampereella vuosina 1999 - 2001 tehtyjen asiakaskyselyjen tuloksena palvelujen suurkäyttäjiksi luokiteltiin henkilöt, jotka olivat edeltäneen vuoden aikana käyneet terveyskeskuksessa enemmän kuin 10 kertaa.

- ✓ **Syrjäytymisvaarassa olevat palveluiden ulkopuolelle jääneet henkilöt, joilla odotettavissa jatkossa suuria palvelutarpeita**
 - Kustakin peruskoulun päättävästä ikäluokan nuorista 8-15% jää vaille toisen asteen tutkintoa ja katsotaan olevan syrjäytymisvaarassa
 - (Joka vuosi peruskoulusta valmistuu n. 60 000 nuorta, joista ilman opiskelupaikkaa jää eri laskelmien mukaan 8-15 % jokaisesta peruskoulun päättävästä ikäluokasta)

- ✓ **Saattohoito (potilas, omaiset)**
 - Suomessa saattohoitoa tarvitsee vuosittain noin 15 000 potilasta.

SOTE PERSONAL TRAINER

Sote personal
trainer

Toiminnan
tavoitteita

Asiakaan oman pärjäämisen tukeminen

Saumattoman palveluketjun suunnittelu yhdessä ammattilaisten ja asiakkaan kanssa – ei ”luukuteta” asiakasta

Palvelujärjestelmän hyödyntäminen ; tarkoituksen ja tarpeen mukaisen palvelun hyödyntäminen – asiakkaan omaehtoisuus tärkeää

Motivointi, ohjaus, valmentaminen – ratkaisukeskeinen työote, ei hoideta, eikä tehdä puolesta

Yhteisöllistäminen, asiakkaan kiinnittyminen omiin pärjäämistä tukeviin yhteisöihin

Asiakaan elämän hallinnan ja hyvinvoinnin lisäämisen tukeminen, motivointi

Tarvittaessa ”rinnalla kulkeminen” tai rinnalla kulkijan löytäminen tarkoituksenmukaiseksi ajaksi

Osaamisen varmistaminen

- Olemassa oleviin koulutuksiin (esim. lähihoitaja, sosionomi, th, sh) suunnitellaan erikoistumisväylä sote personal traineriksi
- Hyödynnetään nykyisiä toimintamalleja soveltuvin osin (timeOut ohjaaja, PTT-hanke, saamelaisen vanhustyön työkalupakki)

Ratkaisukeskeinen kokonaisvaltainen työote ja tarkoituksenmukaiset työkalut

- Lähestymistapa ja työote, joka antaa kannustavia käytännön työkaluja erilaisiin vuorovaikutustilanteisiin, motivaation ja innostuksen kasvattamiseen, suunnitteluun ja oman elämän hallintaan sekä ongelmien ratkaisuun.
- Työkaluja (esim. kysymyspatteristo ja harjoituksia asiakkaan pärjäämisen ja asiakkaan omien voimavarojen, virtuaalisia työkaluja ja keinoja...)
- Asennekasvatusta pois holhoamisesta, puolesta tekemisestä – ei hoideta, vaan motivoidaan ja valmennetaan
- Valmentamista oman elämänhallinnan lisääntymiseen ja pärjäämiseen
- Yhteisöllistymiseen motivointia; kulttuuri, perhe, harrastus, työ, koulutus...

Saatavuus

- Lapin sairaanhoitopiirin väestömäärä 118 000 asukasta (Lähde LSHP:n intra)
- Paljon palveluja käyttäviä Oulun tutkimuksen mukaan on 10 % eli 11 800 asukasta, tästä kolmasosa 4000
- Yhden työntekijän vuosittainen työtuntien määrä on n. 220 päivää (Edenred työpäiväkalenteri) ja yhteen asiakkaaseen on laskettu käytettäväksi aikaa 2 päivää (esim. 4xpuoli päivää) , yhdellä SPT:llä voisi siis olla 110 asiakasta/ vuosi ja kun tarve oli 4000 asiakkaalle, niin silloin Sote personal trainereita tulisi LSHP:n alueella olla 36,5 henkilöä.

Palveluun ohjautuminen

- Palveluun hakeutuminen omatoimisesti; halu parempaan elämänhallintaan, oma tarve löytää keinoja pärjäämisen tueksi
- Tiettyjen kriteerien täytyessä ohjaus palveluun muiden sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoilta
 - Oulun tutkimuksessa paljon palveluita käyttävät analysoitiin seuraavien kriteereiden perusteella:
 - >6 käyntiä yhteensä avosairaanhoidossa, mielenterveystoimistossa, kuntoutuksessa, kotihoidossa ja Oulun kaupunginsairaalassa v. 2012 aikana
 - >2 käyntiä OSYP:ssä
- Ohjaus palveluun huolen herätessä esim. oppilaitokset, puolustusvoimat, omaiset...

Viestintä

- Eri toimijoiden välistä tietojen saantia ja viestintää tulee kehittää, jotta toiminta on tarkoituksenmukaista ja päällekkäiset toiminnot voidaan lopettaa
- Yhteydenotto palveluun tulee järjestää helpoksi sekä asiakkaille, että palveluun ohjaaville toimijoille

Vastuut

- Toiminnasta vastaava taho tulee olla järjestämisvastuutaho, ei tuottaja
- Toiminnan varmistaminen niin, ettei jää yhden ryhmän/ tahon palveluksi vaan säilyy kokonaisuuden hyötynä ja aitona hyvinvointia ja elämönhallintaa tukevana palveluna, vaikka sote- uudistuksella muutettaisiin toimijakenttä toisistaan riippumattomiksi yrityksiksi.

SOTE PERSONAL TRAINER

Potentiaaliset asiakkaat

Lapin sairaanhoitopiirin alueen väestömäärä on n.118 000 asukasta (LSHP:n Intran sivut) , tästä 10 % on 11 800 asukasta ja tästä kolmasosa on n. 4000 asukasta.

Säästöpotentiaali

81 % (paljon palveluita käyttävien osuus) 454 miljoonasta = 367 miljoonaa tästä kolmasosa on 122 milj. ja tästä 10% = 12.2 miljoonaa

Lähteinä NHG:n toimittavat laskelmat ja Oulun tekemä tutkimus paljon palveluita käyttävien kustannuksista

(koko maassa arvioitu säästöpotentiaali: 80 % (paljon palveluita käyttävien osuus) 18.5 miljard. = 14.8 miljardia tästä kolmasosa on 4.9 miljardia ja tästä 10% = 0,49 miljardia)

Sote personal trainereiden tarve ja kustannukset Lapin sairaanhoitopiirin alueella

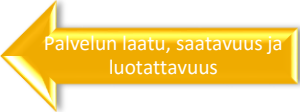
Yhden työntekijän vuosittainen työtuntien määrä on n. 220 päivää (*Edenred työpäiväkalenteri*) ja yhteen asiakkaaseen on laskettu käytettäväksi aikaa 2 päivää (esim. 4xpuoli päivää) , yhdellä Sote personal trainerilla voisi siis olla 110 asiakasta/ vuosi ja kun tarve on 4000 asiakkaalle, niin silloin Sote personal trainereita tulisi LSHP:n alueella olla 36,5 henkilöä.

Yhden työntekijänkustannukset vuodessa ovat 32 500€ (*LSHP palkkatoimisto; laskettu lähihoitajan palkan mukaan, nousee hieman jos koulutustaso on korkeampi*), yhteensä 1 100 000 €/v ,

Auton käyttökulut vuodessa ovat n 15 000 - 20 000€ (*autoliiton laskuri*) eli jos 36,5 Sote personal traineria tarvitsee auton, niin vuosikustannukset autoille ovat n. 730 000€/v

Kustannukset
vaikuttavuus

Palvelun laatu, saatavuus ja luotattavuus

Kustannukset

Vaikuttavuus

Arviointi,
mittarit,
tavoitetaso

Tavoitteiden saavuttamisen todentaminen

Palvelusta syntyvät mielikuvat

Yhteensä säästöpotentiaali on n. 12,2 miljoonaa euroa ja kustannukset n. 1,8 milj. euroa, näin ollen todellinen säästöpotentiaali on n. 10 milj. euroa (10,4 milj. euroa.)

Pohdintaa... jatkokehittelyä

- Nimenä voisi olla ”Ratkaisukeskeinen hyvinvointivalmentaja”
- Hyvinvointivalmentajat hallitsevat ratkaisukeskeiset työmenetelmät; Matalan kynnyksen palvelu, valmius jalkautua, kytkyt sosiaalisiin verkostoihin, ystävät ja perhe mukaan,
- Ongelmiin ei keskitytä, voimavarat kartoitetaan mutta niitä ei vain kartoiteta niitä myös hyödynnetään.
- Ihmiset täytyy kouluttaa toimimaan ratkaisukeskeisesti mikä tarkoittaa mm. sitä että potilaan ja hänen sosiaalisen ympäristönsä (johon kuuluu kohtalotoverit) hyödynnetään maksimaalisesti kaiken aikaa, jo ensimmäisestä tapaamisesta alkaen.

Sote personal trainer Pilotointi

Saamelaiskäräjien edustajalle idea on esitetty ja saatu positiivinen ja kiinnostunut vastaanotto -> aloitettu yhteistyökeskustelut Sote personal trainerin pilotoinnista saamelaisalueilla, saamelaiskulttuurin asiakkaiden parissa.

LÄHTEITÄ:

Aaltonen, S. Berg, P. Ikäheimo, S. 2015. Nuoret luukulla - Kolme näkökulmaa syrjäytymiseen ja nuorten asemaan palvelujärjestelmässä <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-302-442-7>

Autoliitto. Laskurit

ePooki 9/2016. <http://www.oamk.fi/epooki/2016/jyvalla/>

Holmberg-Marttila, D., Jääskeläinen, J., Niskanen, T. & Mattila, K. 2003. Terveyspalveluita paljon käyttävät muita tyytyväisempiä perusterveydenhuollon palveluihin. Kunnallislääkäri 7/2003 <https://docs.google.com/viewer?url=http://www.co-ronaria.fi/vaihe3/yle/kl/kl72003/terveyspalveluita.pdf>

Lapin liitto. http://www.lappi.fi/lapinliitto/c/document_library/get_file?folderId=52584&name=DLFE-29110.pdf

LSHP –intra sivut, <http://intra.lshp.fi/default.aspx?nodeid=11380&contentLan=1>

LSHP - palkkatoimisto

NHG – Nordic helthcare group

Oulun kaupunki 2014.

http://www.ouka.fi/oulu/sosiaali-ja-perhepalvelut/ajan-kohtaista/-/asset_publisher/2fVr/content/id/2266497

Pakkala, E. 2013. Suurkuluttajat kuormittavat lääkäreitä eniten.

<http://www.medi uutiset.fi/uutisarkisto/suurkuluttajat+kuormittavat+laakareita+eniten/a904040>

Pohjois-Suomen aluejohtoryhmä 28.2.2014, ”Paljon tukea tarvitsevat” -kehittämishanke (2015–2017)

TEM raportti, 8/2012. Nuorten yhteiskuntatakuu 2013. https://www.tem.fi/files/32290/TEMrap_8_2012.pdf

The logo for 'Kiitos' (Thank you) is written in a stylized, yellow, cursive font. The word 'Kiitos' is centered on the page.